

IZVEDBENI PLAN NASTAVE KOLEGIJA			
Kod i naziv kolegija	Istarska obitelj na razmeđu srednjeg i ranog novog vijeka		
Nastavnik/nastavnica Suradnik/suradnica (s poveznicom na mrežnu str.)	doc. dr. sc. Marija Mogorović Crljenko http://www.unipu.hr/index.php?id=420&L=1%22		
Studijski program	Sveučilišni preddiplomski studij povijesti		
Vrsta kolegija	Izborni	Razina kolegija	Preddiplomski
Semestar	Zimski	Godina studija	2.
Mjesto izvođenja	Sveučilište Jurja Dobrile u Puli	Jezik izvođenja (drugi jezici)	hrvatski (engleski)
Broj ECTS bodova	5	Broj sati u semestru	30P-0V-15S
Preduvjeti za upis i/ili za svladavanje	Upis u studijsku godinu.		
Korelativnost	Kolegij Istarska obitelj na razmeđu srednjeg i ranog novog vijeka korelira s 2. i 3. edukacijskim modulima studija povijesti, te sa studijima srodnim povijesnoj znanosti (sociologija, antropologija, demografija, etnologija, pravo, ekonomija itd.) s čime je omogućena veća mobilnost i fluktuacija studenata tijekom njihova studija i mogućnost prelazaka s preddiplomskih na druge diplomske studije.		
Cilj kolegija	Temeljni cilj ovog kolegija je upoznati studente sa strukturom obitelji i njezinom ulogom u istarskim gradskim društvima, te s ulogom obitelji u srednjovjekovnim društvima uopće, uz poseban osvrt na ostala istočnojadranska područja.		
Ishodi učenja	<p>Studenti će nakon odslušanog kolegija u ovom semestru biti osposobljeni za:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. pravilno definiranje i uporabu temeljnih pojmova vezanih uz povijest obitelji i rodnu povijest; 2. razvijanje vještina prepoznavanja, analiziranja i interpretiranja uloge obitelji u istarskim gradskim društvima na izmaku srednjeg i početkom ranog novog vijeka; 3. kritičku analizu i komparaciju strukture obitelji, njezine uloge i značaja ne samo u istarskim komunalnim društvima, već i u ostalim zapadnoeuropskim, posebice istočnojadranskim komunalnim društvima u razdoblju srednjeg i ranog novog vijeka. 		
Sadržaj kolegija	<p>Kolegij uključuje sljedeće sadržaje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Uvod</i>: Obitelj u historiografiji općenito i u hrvatskoj historiografiji. Rodna povijest. 2. <i>Struktura obitelji</i>: istraživanje strukture obitelji. Demografski činitelji. Jednostavna obitelj, višestruka obitelj. 		

	<p>3. <i>Imovinski odnosi u obitelji</i>: brak na istarski način te komparacija s brakom na mletački način i na slavenski način; poslovna sposobnost muža, žene, neemancipirane djece. Nasljeđivanje.</p> <p>4. <i>Osobni odnosi u obitelji</i>: osobni odnosi u braku; odnos roditelja i djece. Privatni prostor kao čimbenik u oblikovanju osobnih odnosa u obitelji.</p> <p>5. <i>Položaj djece u obitelji</i>: status i prava nerođene djece. Djetinjstvo (terminologija; trajanje djetinjstva). Položaj muške i ženske djece u obitelji.</p>				
Planirane aktivnosti, metode učenja i poučavanja i načini vrednovanja (alternativno stjecanje navesti u studentskim obvezama)	Obveze	Ishodi (navodi se redni broj)	Sati	ECTS	Maksimalni udio u ocjeni (%)
	pohađanje P, V (lab), S	1-5	34	1,2	10%
	samostalni zadatci (domaća zadaća, istraživanje, usmeni i pismeni, crtanje, graf, sviranje, pjevanje...)	1-5	34	1,2	30%
	aktivnosti (učionične i izvanučionične, radionica)	1-5	12	0,4	10%
	pismeni radovi (seminarski, esej, prikaz, radni listići...)	1-5	15	0,6	20%
	ispit (usmeni, pismeni, koncert)	1-5	45	1,6	30%
	ukupno		140	5	100%
	Dodatna pojašnjenja (kriteriji ocjenjivanja):				
Studentske obveze	<ul style="list-style-type: none"> - pohađanje predavanja - priprema zadanog gradiva - aktivno sudjelovanje na nastavi - priprema i izlaganje eseja ili izrada i izlaganje seminara - kontinuirana provjera znanja putem rasprava - polaganje završnog ispita 				
Rokovi ispita i kolokvija	Daju se na početku akademske godine, objavljuju se na mrežnim stranicama Sveučilišta i u ISVU.				
Ostale važne činjenice vezane uz kolegij					
Literatura	<p>Obvezna:</p> <p>1. Janeković Römer, Zdenka, "Pristup problemu obitelji i roda u stranoj i domaćoj medijevistici", Historijski zbornik, XLII, 1989., 171.-182.</p> <p>2. Janeković Römer, Zdenka, Rod i grad. Dubrovačka obitelj od 13. do 15. stoljeća, Dubrovnik: Zavod za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, Zavod za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu, 1994., 19-137.</p> <p>3. Janeković Römer, Zdenka, "Rodbinski odnosi u dalmatinskom društvu</p>				

XIII. i XIV. stoljeća", Historijski zbornik, XLV, 1992., 179.-194.

4. Karbić, Damir, "Hrvatski plemićki rod i običajno pravo", Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU, 16, 1998., 73.-117.

5. Margetić, Lujo, "Brak na istarski način", VHARIP, XV, 1970., 279.-308.

6. Margetić, Lujo, Hrvatsko srednjovjekovno obiteljsko i nasljedno pravo, Zagreb: Narodne novine, 1996., 64.-130.

7. Mogorović Crljenko, Marija, Nepoznati svijet istarskih žena, Zagreb: Srednja Europa, 2006., 15-98.

Izborna literatura:

8. Ariès, Philippe, "Love in married life", u: Western Sexuality. Practice and Precept in Past and Present Times, 130.-139.

9. Ariès, Philippe, "Otkriće detinjstva", u: Rađanje moderne porodice, Beograd: 1988., 163.-177.

10. Ariès, Philippe, Otrok in družinsko življenje v starem režimu, Ljubljana: ŠKUC Filozofska fakulteta, 1991.

11. Ariès, Philippe, "St Paul and the flesh", u: Western Sexuality. Practice and Precept in Past and Present Times, 36.-39.

12. Ariès, Philippe, "The indissoluble marriage", u: Western Sexuality. Practice and Precept in Past and Present Times, 140.-157.

13. Barthélemy, Dominique, "La vita privata nelle famiglie aristocratiche della Francia feudale, Parentela", u: La vita privata dal feudalismo al Rinascimento, Roma-Bari: Laterza, 2001., 71.-129.

14. Barthélemy, Dominique, "L'organizzazione dello spazio privato. Secoli XI-XIII", u: La vita privata dal feudalismo al Rinascimento, Roma-Bari, Laterza, 2001., 339.-359.

15. Beattie, Cordelia, "Governing Bodies: Law Courts, Male Household, and Single Women in Late Medieval England", u: The Medieval Household in Christian Europe, c. 850-c.1550. Managing Power, Wealth, and the Body, Turnhout: Brepols, 2003., 199.-220.

16. Benyovsky, Irena, "Privatni prostori grada Trogira u kasnom srednjem vijeku", Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu, 29, 1996., 53.-67.

17. Bertoša, Miroslav, "Etnička struktura Pule od 1613. do 1797. s posebnim osvrtom na smjer doseljivanja njezina stanovništva", Vjesnik historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu (dalje: VHARIP), XV, 1970., 51.-130.

18. Bertoša, Miroslav, Istra: Doba Venecije (XVI.-XVIII. stoljeće), Pula: Zavičajna naklada "Žakan Juri", 1995.

19. Bertoša, Miroslav, Izazovi povijesnog zanata. Lokalna povijest i sveopći modeli, Zagreb: Izdanja Antibarbarus, 2002.

20. Bertoša, Miroslav, "Valle d'Istria durante la dominazione veneziana", Atti Centra za povijesna istraživanja Rovinj, III, 1972., 57.-207.

21. Bertoša, Slaven, Život i smrt u Puli, Pazin: Skupština Udruga Matice

- hrvatske Istarske županije, 2002.
22. Budicin, Marino, "Alcune linee e fattori di sviluppo demografico di Orsera nei secoli XVI-XVIII", Atti 18, Centro di ricerche storiche, Trieste-Rovigno, 1987.-1988., 93.-120.
23. Budicin, Marino, "L'andamento della popolazione a Cittanuova nei secoli XVI-XVIII", Atti 19, Centro di ricerche storiche, Trieste-Rovigno, 1988.-1989., 75.-106.
24. Contamine, Philippe, "L'organizzazione dello spazio privato. Secoli XIV-XV", u: La vita privata dal feudalismo al Rinascimento, Roma-Bari: Laterza, 2001., 360.-425.
25. Dibie, Pascal, Storia della camera da letto. Il riposo e l'amore nei secoli, Milano: Rusconi, 1988.
26. Duby, Georges, "La vita privata nelle famiglie aristocratiche della Francia feudale, Convivialità", u: La vita privata dal feudalismo al Rinascimento, Roma-Bari: Laterza, 2001., 37.-71.
27. Duby, Georges, Medioevo maschio. Amore e matrimonio, Roma-Bari: Laterza, 2002.
28. Duby, Georges, Vitez, žena i svećenik. Ženidba u feudalnoj Francuskoj, Split: Logos, 1987.
29. Ferrari, Miranda – Antoniazio Bocchina, Anna, Case gotico veneziane in Istria, Trst: Editore stabilimento tipografico nazionale
30. Ferraro, Joanne M., "Honor and the marriage wars of late renaissance Venice", Acta histriae IX, 8, 2000., 41.-48.
31. Filij, filiae...: položaj i uloga djece na jadranskom prostoru. Zbornik radova 4. Istarskog povijesnog biennala, ur. Marija Mogorović Crljenko, Poreč: Državni arhiv u Pazinu, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Zavičajni muzej Poreštine, 2011.
32. Flandrin, Jean Louis, Družina. Sorodstvo, družina in spolnost v Franciji od 16. do 18. stoletja, Ljubljana: Delavska enotnost, 1986.
33. Fresco, Karen L., "Gendered Household Spaces in Christine de Pizan's Livre des trois vertus", u: The Medieval Household in Christian Europe, c. 850-c.1550. Managing Power, Wealth, and the Body, Turnhout: Brepols, 2003., 187.-197.
34. Hacke, Daniela, "Gendering Men in Early Modern Venice", Acta histriae IX, 8, 2000., 49.-68.
35. Ivetic, Egidio, "La popolazione di Parenzo nel settecento: aspetti, problemi ed episodi dal movimento demografico", Atti 21 Centro di ricerche storiche, Trieste-Rovigno, 1991., 117.-185.
36. Janeković Römer, Zdenka, Maruša ili suđenje ljubavi. Bračno-ljubavna priča iz srednjovjekovnog Dubrovnika. Zagreb: Algoritam, 2007.
37. Janeković Römer, Zdenka, "Na razmeđu ovog i onog svijeta. Prožimanje pojavnog i transcendentnog u dubrovačkim oporukama kasnoga srednjeg vijeka", Otium, 2/3-4, 1994., 3.-15.
38. Janeković Römer, Zdenka, "Nasilje zakona: gradska vlast i privatni život u kasnosrednjovjekovnom i ranonovovjekovnom Dubrovniku", Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, XLI, 2003., 9.-44.
39. Janeković Römer, Zdenka, "Obiteljski odnosi u hrvatskom društvu XI. stoljeća", u: Zvonimir, kralj hrvatski, Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta

- Sveučilišta u Zagrebu, 1997., 117.-124.
40. Janeković Römer, Zdenka, Okvir slobode. Dubrovačka vlastela između srednjovjekovlja i humanizma, Zagreb-Dubrovnik: Zavod za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, 1999.
41. Janeković-Römer, Zdenka, "Pro anima mea et predecessorum meorum. Death and the Family in Fifteenth-Century Dubrovnik", *Otium*, 3/1-2, 1995., 25.-34.
42. Janeković Römer, Zdenka, "Sve opsade Dubrovnika: obitelj kao faktor društvene sigurnosti", *Dubrovnik*, 4/2, 1993., 235.-240., citirano prema: www.bib.irb.hr
43. Karbić, Marija, "Prilog poznavanju položaja djece u srednjovjekovnim gradskim naseljima u međurječju Save u Drave", *Scrinia slavonica*, 3, 2003., 57.-69.
44. Klapisch-Zuber, Christiane, "Childhood in Tuscany at the Beginning of the Fifteenth Century", u: *Women, Family and Ritual in Renaissance Italy*, Chicago-London: University of Chicago Press, 1987., 94.-116.
45. Margetić, Lujo, "Bračno imovinsko pravo prema Krčkom statutu na latinskom jeziku", *Krčki zbornik* 2, 1971., 145.-172.
46. Margetić, Lujo, "Brak na istarski način", *Istra* XV, 8-9, 1977, 25-33.
47. Margetić, Lujo, *Hrvatsko srednjovjekovno obiteljsko i nasljedno pravo*, Zagreb: Narodne novine, 1996., izbor iz poglavlja koja nisu uključena u popis obvezne literature
48. Margetić, Lujo, "Neoporučno nasljedno pravo u srednjovjekovnoj Istri", *VHARIP*, XVII, 1972., 157.-176.
49. Mogorović Crljenko, Marija, "Biskupi i svećenici – posrednici u bračnim sporovima", *Acta Histriae*, 2008, sv.2. u tisku
50. Mogorović Crljenko, Marija, Položaj kćeri u istarskoj obitelji u 15. i 16. stoljeću, *Povijesni prilozi* 29, 2005, 59.-77.
51. Mogorović Crljenko, Marija, "Žena u obitelji i društvu - prema odredbama Motovunskog statuta", *Vjesnik istarskog arhiva*, sv. 8-10, Pazin, 2001-2003, 203-212.
52. Nikolić, Zrinka, *Rođaci i bližnji: dalmatinsko gradsko plemstvo u ranom srednjem vijeku*, Zagreb: Matica hrvatska, 2003.
53. Rheubottom, David B., *Age, Marriage and politics in fifteenth-century Ragusa*, Oxford-New York: Oxford University Press, 2000.
54. Rheubottom, David B., "Sisters First: Betrothal Order and Age in Marriage in Fifteenth Century Ragusa", *Journal of Family History*, 13, 4, 1988., 359.-376.
55. de La Roncière, Charles, "La vita privata dei notabili toscani alle soglie del Rinascimento", u: *La vita privata dal feudalismo al Rinascimento*, Roma-Bari: Laterza, 2001., 130.-251.
56. Sabeau, David, "Aspekti rodbinsko-imovinskih odnosa u ruralnoj zapadnoj Evropi do 1800. godine", u: *Rađanje moderne porodice*, Beograd 1988.
57. Stipetić, Vladimir – Vekarić, Nenad, *Povijesna demografija Hrvatske*, Zagreb-Dubrovnik: Zavod za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, 2004.
58. Vekarić, Nenad – Benyovsky, Irena – Buklijaš, Tatjana – Levak, Maurizio – Lučić, Nikša –Mogorović, Marija – Primorac, Jakša, *Vrijeme ženidbe i ritam poroda. Dubrovnik i njegova okolica od 17. do 19. stoljeća*, Zagreb-Dubrovnik: Zavod za povijesne znanosti HAZU u

Dubrovniku, 2000.

PRIRUČNICI:

1. Jelinčić, Jakov – Lonza, Nella, Statuta communis Duorum Castrorum. Statut Dvigradske općine, Pazin-Kanfanar: Državni arhiv u Pazinu, 2007.
2. Knjiga statuta, zakona i reformacija grada Šibenika, ur. S. Grubišić, Šibenik: Muzej grada Šibenika, 1982.
3. Kotruljević, Bene, O trgovini i savršenom trgovcu, Dubrovnik: DTS, 1989.
4. Margetić, Lujo, Statut grada Bala, Rijeka: Adamić, 2007.
5. Statut grada Dubrovnika, A. Šoljić, Z. Šundrica, I. Veselić, Dubrovnik: Državni arhiv u Dubrovniku, 2002.
6. Statut grada Splita, priredio A. Cvitanić, Split: Književni krug Split, 1998.
7. Statut grada Trogira, priredili M. Berket, A. Cvitanić, V. Gligo, Split: Književni krug, 1988.
8. Statuta Communis Polae. Statut pulske općine, priredio M. Križman, Pula: Povijesni muzej Istre, 2000.
9. Statuta Iadertina. Zadarski statut, priredili J. Kolanović i M. Križman, Zadar: Ogranak Matice hrvatske – Zagreb: Hrvatski državni arhiv, 1997.
10. Zjačić, Mirko, "Statut bužetske općine", Vjesnik historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu, VIII-IX, 1963-1964, 71-137; X, 1965, 118-199.